

**Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli
Marek Zająk**

Warszawa, dnia 28 października 2010 r.

**Pan
Cezary Grabarczyk
Minister Infrastruktury**

KSR-4101-03-01/2010
P/10/110

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.) zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła w Ministerstwie Infrastruktury, zwanym dalej „Ministerstwem”, kontrolę realizacji zadań w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2007 r. do 30 czerwca 2010 r.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Ministrowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację zadań określonych ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym¹.

Zadania ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej, w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego, od dnia 16 listopada 2007 r. realizuje Minister Infrastruktury² (wcześniej Minister Budownictwa³).

Do zadań Ministra Infrastruktury w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego należy m.in. koordynowanie zgodności planów zagospodarowania przestrzennego województw z koncepcją przestrzennego zagospodarowania kraju, prowadzenie – w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego – współpracy transgranicznej i przygranicznej w zakresie zagospodarowania przestrzennego,

¹ Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 ze zm.).

² Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Infrastruktury oraz zniesienia Ministerstwa Budownictwa, Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Ministerstwa Transportu (Dz. U. Nr 216, poz. 1589).

³ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 maja 2006 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Budownictwa (Dz. U. Nr 76, poz. 535).

a także przygotowywanie okresowych raportów o stanie zagospodarowania przestrzennego kraju. Minister Infrastruktury prowadzi również rejestr programów służących realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym.

Kontrola wykazała, że:

1. Opracowany w b. Ministerstwie Budownictwa dokument pn. „Raport o stanie zagospodarowania przestrzennego kraju” został w dniu 15 maja 2007 r. przyjęty przez Radę Ministrów. W dokumencie tym wskazano m.in. na niespójność systemu planowania przestrzennego. Za pilne zadanie uznano opracowanie nowelizacji ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w celu usprawnienia systemu planowania oraz nowelizacji innych przepisów w zakresie gospodarki przestrzennej dotyczących procesów inwestycyjnych.

W Ministerstwie na 2011 r. zaplanowano podjęcie prac nad następną edycją Raportu o stanie zagospodarowania przestrzennego kraju.

W okresie objętym kontrolą, w ramach dokonywanych ocen funkcjonowania ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, opracowano dwa raporty o stanie i uwarunkowaniach prac planistycznych w gminach: na koniec 2007 r. – edycja grudzień 2008 r. i na koniec 2008 r. – edycja maj 2010 r. W raportach tych zawarto wnioski, w których wskazano na potrzebę wprowadzenia do ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym zmian, m.in. w zakresie ustanowienia priorytetu dla objęcia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego obszarów gmin, na których przewiduje się największy rozwój inwestycji.

2. Od stycznia 2007 r. prowadzono prace nad zmianą ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W pracach nad projektem zmian ustawy korzystano z pomocy organu doradczego ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej - Głównej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej, zwanej dalej „GKUA”. W dniu 11 grudnia 2009 r. projekt ustawy „o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw” uzyskał akceptację Rządowego Centrum Legislacji, a po uzgodnieniach pomiędzy resortami, w dniu 30 czerwca 2010 r. uzyskał pozytywną opinię Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.⁴

3. Aktywnie współpracowano z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego (MRR) przy sporządzeniu projektu dokumentu pn. „Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju”, zwanego dalej „KPZK”. Prace nad projektem tego dokumentu rozpoczęto w czerwcu 2006 r. Przedstawiciele Ministerstwa uczestniczyli m.in. w pracach Państwowej Rady Gospodarki Przestrzennej – zespołu roboczego do opracowania „Tez i Założeń do Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju” oraz w pracach Zespołu Realizacyjnego opracowującego KPZK.

W Ministerstwie w dniu 17 czerwca 2010 r. opracowano, w ramach współpracy z MRR, opinię roboczą dotyczącą projektu pn. „Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania

⁴ Ustanowiona ustawą z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 90, poz. 759).

Kraju 2030”, z której wynika m.in., że projekt KPZK, co do zakresu, nie spełniał wymogów określonych w art. 47 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i był niezgodny z ustawą z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej⁵. Jednocześnie oceniono, że projekt wymagał dopracowania.

4. W kontrolowanym okresie spośród 5 projektów zmiany planu zagospodarowania przestrzennego województw, które zostały zgłoszone do Ministerstwa, zgodność z KPZK uzyskały 3 projekty planów. Dotyczyło to planów zagospodarowania przestrzennego województw: lubelskiego (wprowadzenie do planu inwestycji celu publicznego pod nazwą „Rozbudowa Regionalnego Portu Lotniczego – Port Lotniczy Lublin S.A.”), pomorskiego oraz wielkopolskiego (zgodność z programami zawierającymi zadania rządowe służące realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym). W przypadku projektów zmian planów zagospodarowania przestrzennego województw: opolskiego i śląskiego oraz projektu aktualizacji planu zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego (dotyczących uwzględnienia zagadnień wprowadzonych do gospodarki przestrzennej województw) – które zostały zgłoszone w kwietniu i maju 2010 r. – do dnia 23 lipca 2010 r. nie zakończono prac związanych z dokonaniem oceny zgodności tych planów z KPZK.
5. Prowadzony rejestr programów służących realizacji inwestycji celu publicznego o znaczeniu krajowym zawierał wpisy dotyczące dwóch programów:
 - Program pn. „Budowa zbiornika przeciwpowodziowego Racibórz na rzece Odrze w woj. śląskim”, zgłoszony przez Pełnomocnika Rządu ds. „Programu dla Odry 2006” i wpisany do „Rejestru programów” w dniu 2 października 2002 r.;
 - Program pn. „Program Inwestycji Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego w Dziedzinie Bezpieczeństwa (NSIP)”, zgłoszony przez Ministra Obrony Narodowej i wpisany do „Rejestru programów” w dniu 23 października 2002 r.
6. W Ministerstwie aktywnie prowadzono współpracę transgraniczną i przygraniczną w zakresie zagospodarowania przestrzennego na obszarze wzdłuż granicy z Rosją, Białorusią, Ukrainą, Słowacją, Czechami i Niemcami, w celu opracowania studium zagospodarowania przestrzennego obszarów wzdłuż granic lądowych. W kontrolowanym okresie prace dotyczące obszarów przygranicznych polsko-litewskich, z powodu niedoboru środków finansowych strony litewskiej, nie były realizowane. Od marca 2008 r. podjęto współpracę w obszarze państw Grupy Wyszehradzkiej oraz Rumunii i Bułgarii.

Ponadto stwierdzono, że w 7 spośród 9 posiedzeń Głównej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej niezgodnie z regulaminem GKUA⁶ wzięły udział inne osoby, niż powołani członkowie Komisji, a 2 protokoły z posiedzeń GKUA (protokół nr 11 i protokół nr 12),

⁵ Dz. U. z 2007 r. Nr 65, poz.437 ze zm.

⁶ Zarządzenie nr 6 Ministra Budownictwa z dnia 5 września 2006 r. w sprawie regulaminu Głównej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej, ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Ministra Budownictwa z dnia 27.10.2006 r. (Dz. U. M.B. Nr 1, poz. 1) – utraciło moc obowiązującą z dniem 31 marca 2008 r. oraz zarządzenie nr 31 Ministra Infrastruktury z dnia 31 marca 2008 r. w sprawie regulaminu Głównej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej, opublikowane w Dzienniku Urzędowym Ministra Infrastruktury z dnia 31.03.2008 r. (Dz. U. M.I. Nr 6, poz. 33).

podpisane zostały jednoosobowo przez Zastępcę Przewodniczącego Komisji zamiast przez Przewodniczącego lub łącznie przez Zastępcę Przewodniczącego i Sekretarza Komisji.

Ustalono, że w rocznych planach audytu i rocznych planach kontroli na lata 2007–2010 nie ujęto tematów z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Ministra o przedstawienie, w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 i 2 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Ministrowi prawo zgłoszenia na piśmie do Kolegium Najwyższej Izby Kontroli umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały Kolegium NIK.